

XIA/1106

45

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

Warszawa, dnia "28" .6. 1967 r.

SZTAB GŁÓWNY

Biuro Głównego

Nr. 001863

29 " 06 1967 r.

TAJNE SPEC. ZNACZENIA

Egz. nr. 1....

Seria "K"

DO
PIERWSZEGO SEKRETARZA KOMITETU CENTRALNEGO
POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ
Towarzysza Władysława GOMUŁKI

Przesyłam Towarzyszowi Sekretarzowi jeden z dwóch
egzemplarzy informacji o spotkaniu Ministra Obrony Narodowej
PRL z Ministrem Obrony ZSRR - do Waszej dyspozycji.

Załącznik: 1 na 7 ark. /nr masz. 003105/.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

M. S. Pychalski
Marian S P Y C H A L S K I
Marszałek Polski

I N F O R M A C J A

O SPOTKANIU MINISTRA OBRONY NARODOWEJ PRL Z MI-
NISTREM OBRONY ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Z inicjatywy Ministra Obrony Narodowej PRL Marszałka Polski Mariana SPYCHAŁSKIEGO w dniu 26 czerwca 1967 roku w Moskwie odbyło się robocze spotkanie z Ministrem Obrony Związku Radzieckiego Marszałkiem A. Greczko oraz z innymi osobami z kierownictwa resortu obrony ZSRR.

W czasie spotkania Marszałek A. Greczko poinformował Ministra Obrony Narodowej PRL, że przed resortem obrony Związku Radzieckiego oprócz istniejących spraw europejskich i dalekowschodnich, wyrósł o wielkiej skali problem Bliskiego Wschodu, który w poważnej mierze spowodował zmianę planowanych sposobów rozwiązywania zagadnień wojskowych. Podyktowane to jest tym, że prócz Zjednoczonej Republiki Arabskiej i Syrii, które otrzymują w szerokim zakresie pomoc w postaci sprzętu i organizacyjną w odbudowie armii oraz Algerii, której poważna delegacja aktualnie ustala z Ministrem Obrony ZSRR zakres zwiększonej pomocy wojskowej - o pomoc w budowie swych sił zbrojnych zwróciły się i inne państwa arabskie /np. Sudan/. W tej sytuacji uwaga towarzyszy radzieckich skierowana jest głównie na Bliski Wschód, gdzie aktualnie przebywają nawet kierownicze osoby z Ministerstwa Obrony ZSRR /wiceministrowie - Marszałek Zacharow, gen.armii Sokołow/ udzielając na miejscu pomocy w odbudowie armii ZRA i Syrii.

Z naszej strony podczas spotkania wysunięto wobec towarzyszy radzieckich szereg problemów o charakterze operacyjnym i związanych z zabezpieczeniem materiałowo-technicznych potrzeb sił zbrojnych oraz spraw wynikających z aktualnej sytuacji polityczno-militarnej i podyktowanych ostatnimi decyzjami Kierownictwa.

W szczególności przedstawiono towarzyszom radzieckim wnioski z oceny ostatecznych konkretnych poczynąń wojskowych NATO w Europie /wzmoczona działalność sił morskich w akwenie Morza Bałtyckiego pod pozorem wizyt okrętów i prac hydrograficznych, zakłócanie naszego systemu radiolokacyjnego na wybrzeżu, przelot większych partii wojskowego lotnictwa transportowego USA do Europy celem dowiezienia uzupełnienia do Wietnamu itp./ i na bazie tej oceny - potrzebę zwrócenia większej uwagi na gotowość i zdolność do operatywnego działania naszych organów rozpoznawczych, uodpornienie systemu wykrywania radiolokacyjnego, zwiększenie gotowości bojowej obrony powietrznej kraju i osłony przeciwlotniczej wojsk, a także na konieczność przejścia od biernego obserwowania do ofensywnego przeciwdziałania wzmoczonej penetracji przeciwnika.

Na wysunięte przez nas zagadnienia dotyczące niedostatecznej koordynacji sojuszniczej działalności rozpoznawczej w aktualnej sytuacji oraz braku dostatecznego zsynchronizowania przedsięwzięć z zakresu poprawiania gotowości bojowej, Marszałek A. Greczko stwierdził, że istotnym hamulcem w tych i innych dziedzinach jest nierozwiązany dotychczas problem utworzenia Sztabu Zjednoczonych Sił Zbrojnych.

Dokonano wymiany poglądów na ewentualność powodowania przez imperializm napięć lub wręcz wywoływania w różnym czasie i kolejności provokacji militarnych również w innych rejonach Europy /np. przeciwko NRD, Albanii/ oraz na innych kontynentach /eskalacja wojny w Wietnamie, wznowienie przez Izrael agresywnych działań przeciwko krajom arabskim, kolejna provokacja przeciwko Kuby/ z możliwością przekształcenia tak wywołanych konfliktów lokalnych w wojnę o rozszerzającym się zasięgu, do powszechnej wojny jądrowej włącznie.

Przedstawione oceny spotkały się z dużym zainteresowaniem towarzyszy radzieckich, którzy przyznali, że istnieje potrzeba zwrócenia większej uwagi na aktualne aspekty sytuacji polityczno-wojskowej i w innych rejonach, a zwłaszcza w Europie. Tak na przykład towarzysze radzieccy oceniają, że

kolejnym krajem zagrożonym agresją imperializmu jest Jugosława. Dlatego w siłach zbrojnych ZSRR, jak to oświadczył Marszałek A. Greczko, są podejmowane pod tym kątem odpowiednie kroki: przeprowadzono szereg narad z wyższymi dowódcami, postawiono w stan gotowości do natychmiastowego działania /nawet ze zmianą dyslokacji/ wojska powietrzno-desantowe, podwyższono gotowość środków specjalnych do najwyższych norm itp.

Penetracja sił morskich NATO na Bałtyku uznana została przez towarzyszy radzieckich /admiral Gorszkow/ jako możliwość realizacji przez przeciwnika określonych zamierzeń wojskowych, bowiem z podobnymi przejawami działalności o charakterze zwiadowczym spotykano się w innych akwenach morskich. Nie wyklucza się przy tym możliwości montażu na dnie morskim różnego rodzaju urządzeń wojskowych. Tak np. na Morzu Norweskim Marynarka Wojenna ZSRR stwierdziła w niedawnym czasie prowadzenie prac hydrograficznych przez siły morskie NATO u wybrzeży norweskich i kiedy w następstwie trałowania tego miejsca ustaliła ona obecność jakiegoś przedmiotu na głębokości 600 m - przedmiot ten w czasie wydobywania go eksplodował pod powierzchnią wody. Dlatego za kilka dni siły morskie ZSRR wspólnie z naszą Marynarką Wojenną dokonają trałowania rejonów wód na Bałtyku, w których dziesięć okrętów NATO /USA, NRF, Danii, Holandii i Włoch/ w dniach 12-22 czerwca br. wykonywało nie ustalone dotąd prace. Ponadto w trybie pilnym zostanie do nas skierowana ekipa wojskowych ekspertów radzieckich, którzy wspólnie ze specjalistami polskimi szczegółowo zbadają budowę i przeznaczenie pławy wyłowionej na Bałtyku przez nasz okręt podwodny w dniu 20 czerwca br.

Wysunięte przez nas postulaty o charakterze operacyjnym, a dotyczące: opracowania bardziej szczegółowych planów współdziałania sił i środków obrony powietrznej w czasie operacyjnego rozwijania sił zbrojnych przez terytorium Polski i na obszarze działań naszych wojsk operacyjnych, nawiązania ściślejszego współdziałania sojusznicznych sił morskich na Bałtyku i rozstrzygnięcia problemu jednolitego dowodzenia

nimi poprzez utworzenie dowództwa Zjednoczonej Floty Bałtyckiej /co postulowaliśmy już niejednokrotnie/, zwiększenia ilości środków rażenia wydzielanych przez Armię Radziecką do dyspozycji naszych wojsk operacyjnych oraz innych spraw związanych ze wspólnym działaniem na froncie zewnętrznym - zostały przez towarzyszy radzieckich przyjęte z zapewnieniem pilnego ich rozwiązania w formie spotkań dwustronnych.

Ponadto uzyskano zgodę strony radzieckiej na wykorzystywanie przez nasze kutry raketowe i torpedowe /bazujące w Gdyni/ naszej Marynarki Wojennej części urządzeń portowych, zajmowanych przez Flotę Bałtycką ZSRR w Świnoujściu, do czasowego bazowania /w okresie szczególnym i dla celów szkoleniowych w czasie pokoju/ oraz do utrzymywania tam w składach radzieckich odpowiedniego zapasu rakiet, torped i innych środków dla tych okrętów - co wydatnie przyczyni się do bardziej skutecznego użycia tych morskich sił uderzeniowych.

Zgłoszone przez nas potrzeby w zakresie przyspieszenia planowanych dostaw z ZSRR niektórych asortymentów uzbrojenia lub dostaw nowych rodzajów sprzętu bojowego i technicznego przeznaczonego głównie do wzmocnienia systemu obrony powietrznej kraju i obrony przeciwlotniczej wojsk oraz Marynarki Wojennej zostały przyjęte z zapewnieniem szczegółowego zbadania /w ciągu kilku dni/ możliwości strony radzieckiej i następnie ustalenia w trybie dwustronnych rozmów zakresu i terminów realizacji dostaw.

Z wstępnych oświadczeń strony radzieckiej /głównie gen. Dagajewa/ wynika, że w przedstawionym zestawieniu naszych potrzeb występują pozycje trudne do zrealizowania z uwagi na to, że brak jest jeszcze systemu uzbrojenia na następną pięcioletkę. Tym niemniej poinformowano nas, że czynione są maksymalne wysiłki, aby uzyskać aprobatę opracowanych propozycji zmian do systemu uzbrojenia na lata 1971-75.

Co się tyczy zgłoszonych przez nas potrzeb w zakresie nowych rodzajów uzbrojenia, to trudności mogą głównie wyniknąć w realizacji dostaw najnowszych zestawów przeciwlotniczej

artylerii raketowej do zwalczania celów na małych wysokościach. Przy tym na pytanie strony radzieckiej stwierdziliśmy, że w rachubę mogą tu być brane jedynie najnowsze typy przeciwlotniczych zestawów raketowych, a nie oferowany nam typ "Newa".

Uzyskano również potwierdzenie możliwości pewnego zwiększenia dostaw, o ile będziemy dysponowali odpowiednimi środkami finansowymi, przeciwlotniczych systemów typu "Sziłka". Towarzysze radzieccy zbadają ponadto czy istnieją możliwości dostaw przeliczników artyleryjskich /PUAZO-6-60/ do 57 mm armat przeciwlotniczych.

Jeśli chodzi o przyspieszenie planowanych dostaw niektórych rodzajów uzbrojenia, istnieją trudności w dostawach w 1967 roku samolotów MiG-21 ponieważ samoloty te, po dokonaniu niewielkich zmian w urządzeniach stanowiących szczególną tajemnicę /urządzenia do wzajemnego rozpoznawania się samolotów są dostarczane na Bliski Wschód i to nie tylko z produkcji bieżącej, ale nawet kosztem potrzeb własnych. Towarzysze radzieccy nie mogli również zająć wiążącego stanowiska co do przyspieszenia dostaw najnowszych samolotów rozpoznawczych /Jak-28R/, ponieważ aparatura rozpoznawcza do tych samolotów nie spełnia jeszcze ustalonych wymagań, tym niemniej problem ten będzie zbadany ponownie i zostanie nam udzielona informacja o możliwościach i terminach ewentualnych dostaw.

W dziedzinie uzbrojenia marynarki wojennej, wobec naszego życzenia dzierżawy lub zakupu okrętu dozoru radiolokacyjnego, uzyskano wyjaśnienie, że Związek Radziecki wprawdzie posiada tego typu okręty, ale zamontowana na nich aparatura radiolokacyjna jest przestarzała, bowiem nie posiada możliwości ustalania wysokości celu powietrznego /wskazuje jedynie azymut i odległość/, a tym samym zasadniczo opóźnia wykrywanie samolotów przeciwnika i naprowadzanie samolotów własnych.

Przyjęto naszą propozycję przyspieszenia zorganizowania konsultacji dla omówienia i ustalenia możliwości i zasad budowy nowoczesnego ścigacza okrętów podwodnych i okrętu szkolnego spełniającego ewentualnie również funkcję okrętu

dozoru radiolokacyjnego i dowodzenia, zbadania możliwości przyspieszenia dzierżawy niszczyciela z uzbrojeniem rakietowym oraz zapoznania się z posiadanymi w Związku Radzieckim rozwiązaniami konstrukcyjnymi poduszkiowca i ze środkami rozpoznania morskiego. Ponadto towarzysze radzieccy poinformowali nas, że przerwano produkcję śmigłowca Mi-4M przeznaczonego do wykrywania i zwalczania okrętów podwodnych oraz, że prowadzone są prace nad nowymi typami śmigłowców o takim przeznaczeniu, lecz o wyższych parametrach technicznych.

Podczas rozmów w sprawach uzbrojenia poruszono ponadto:

a/ potrzebę poparcia naszego wystąpienia do zastępcy przewodniczącego Komisji Planowania ZSRR, towarzysza Riabikowa, w sprawie ewentualnych dostaw dla Armii Radzieckiej przewidywanego do produkcji u nas /na licencji radzieckiej/ wozu bojowego piechoty typu 765, na co uzyskaliśmy zapewnienie gen. Kazakowa, że Zjednoczone Dowództwo tę propozycję polską poprze;

b/ problem nowej stacji radiolokacyjnej, która byłaby u nas produkowana zamiast stacji P-35 i w ramach modernizacji systemu radiolokacyjnego byłaby dostarczana do innych krajów Układu Warszawskiego;

c/ pilną konieczność zorganizowania ściślej współpracy i koordynacji wysiłków nad opracowaniem i przygotowaniem indywidualnych pakietów do zwalczania choroby popromiennej.

W części rozmów dotyczącej problemów materiałowo-technicznego zaopatrzenia sił zbrojnych charakterystycznym jest to, że na zgłoszony przez nas postulat posiadania środków napalmych towarzysze radzieccy nie zareagowali.

Przedstawione w niniejszej informacji problemy o charakterze operacyjnym i materiałowo-technicznym, niezależnie od ich szczegółowego omówienia w rozmowach bezpośrednich, zostały zgłoszone towarzyszom radzieckim na piśmie w formie notatek podpisanych przez Ministra Obrony Narodowej.

Nasza inicjatywa spotkania ministrów obrony PRL i ZSRR została przez towarzyszy radzieckich oceniona bardzo pozytywnie.

nie, bowiem umożliwiło ono, jak zapewniano, interesującą wymianę poglądów. Równocześnie strony uzyskały wiele wartościowych informacji i materiałów, które mogą stać się podstawą do dalszego działania i podjęcia decyzji wykonawczych.

W czasie spotkania Marszałek Greczko i inne osoby z kierownictwa Ministerstwa Obrony ZSRR wyraziły pogląd o celowości zorganizowania w najbliższym czasie narady ministrów obrony narodowej krajów Układu Warszawskiego celem dokonania oceny aktualnej sytuacji i opracowania odpowiednich przedsięwzięć w ramach Zjednoczonych Sił Zbrojnych. Ponadto zdaniem towarzyszy radzieckich powinny się odbyć narady szefów sztabów generalnych i innych specjalistów dla rozwiązania konkretnych problemów.

X

X

X

Przy okazji tego spotkania, z luźnych wypowiedzi towarzyszy radzieckich, uzyskano pewne oceny wydarzeń w krajach arabskich. Wyraża się tu przede wszystkim pogląd, że głównych przyczyn niepowodzeń wojskowych krajów arabskich należy dopatrywać się w korpusie oficerskim nie związanym klasowo z masami żołnierskimi oraz w wyraźnym lekceważeniu przejawów narastającej agresji. Tak na przykład w przededniu napaści izraelskiej /4.6/ w Kairze odbyło się spotkanie znacznej części aparatu dowódczego i personelu latającego sił powietrznych armii egipskiej. Toteż nic dziwnego, że w wyniku pierwszego uderzenia lotnictwa izraelskiego zginęło tylko trzech pilotów, ale zostało zniszczonych prawie 200 samolotów.

Wbrew temu co głosi prasa, towarzysze radzieccy zapewniali, że wojenna flota egipska nie poniosła żadnych strat i że wykonała ona skuteczne ostrzeliwanie terytorium Izraela. Wojska lądowe ZRA natomiast utraciły około 300 czołgów o pełnej sprawności techniczno-bojowej; czołgi te Izrael rzekomo oferuje Niemieckiej Republice Federalnej.

Oświadczono również, że aktualnie w armii egipskiej odtworzono już pięć dywizji, przy tym podkreślano, że obecność na Bliskim Wschodzie Marszałka Zacharowa, doświadczonego i dobrego organizatora wojskowego, rokuje szybką odbudowę armii egipskiej.

X